

Una pàtria gran sense deutes

En aquest emblemàtic any 2000 que trastornarà les computadores del món, ple d'ombres fabuloses com el mar dels antics marins, es dona una sorprenent confluència de veus que semblarien molt dispars. Des de polítics marxistes o militants populars fins al Papa Joan Pau II, un cor immens d'Humanitat està demanant la revisió o la reducció o la cancel·lació del Deute Extern. En uns determinats ambients, aquest Deute i l'any 2000 han passat a ser sinònims: l'any famós del famós Deute.

La nostra Agenda Llatinoamericana havia d'entrar necessàriament en aquest cor. El Deute Extern és, doncs, el tema central de la Llatinoamericana 2000.

Només que per a nosaltres el Deute no és deute i, d'altra banda, n'hi ha molts, de deutes.

El Deute Extern, és un deute nostre? Qui deu a qui? Quines són les causes i quins els efectes d'aquest Deute? L'Institut de Polítiques Alternatives per al Con Sud (PACS) ha llançat un tractat breu sobre el Deute Extern el sumari del qual ja és significativament revelador: "El Deute Extern té pare i mare? Qui paga el Deute Extern? A qui es paga? No ens endeutem, ens van endeutar. No ens desenvolupem, ens subdesenvolupem. Tot per al capital, engrunes per al social. Per la cancel·lació dels deute impagables."

Els textos especialitzats que publiquem en aquest número de l'Agenda desentranyen lúcidament la gènesi, la mentida, la perversitat d'aquest monstre econòmic i social que enrampa la vida i el futur del tercer món.

Néixer endeutats, viure endeutats, morir endeutats, acaba sent el destí dels pobres d'aquest món tercer, el destí fatal de la nostra Amèrica, doncs. El Deute Extern és la mort interna. A la nostra Amèrica concretament, el Deute es duplica cada deu anys i, el 1998, ja va assolir els 700.000 milions de dòlars.

S'accepta amb una rutina fatal que el Deute Extern sigui un deute que hagin contret els nostres països del tercer món amb els països prepotents del primer i/o amb els seus bancs omnipotents.

Al final ens habituem a aquesta guerra total, la més mortífera de totes les guerres que registra la història humana, expressió màxima de la dominació internacional, colonialisme omnímode, holocaust, no solament d'un poble, sinó de molts pobles, de continents sencers, de tot el tercer món. Guerra, dominació i colonialisme, que, d'altra banda, es vol justificar, cínicament, pel dret internacional dels que tenen i poden: "Tot deute suposa un deure i un dret. Els deutes es paguen". Menys cínicament, altres veus, suposadament realistes i fins molt científiques a la seva manera, volen ensenyar-nos que contestar el Deute Extern és ingenuïtat política, fugida històrica, irresponsabilitat econòmica. I continuem pagant, no el deute, no; tot just i malament, els seus interessos: el lucre de la usura històrica més gran. Els pobres de la terra són exportadors de capital net per als rics de la terra.

El Deute Extern i les seves reivindicacions són finalment la veritable constitució real dels nostres pobles humiliats. Som el pati del darrere de l'FMI, la carnisseria del Banc Mundial.

Una primera actitud de lucidesa històrica i de coherència política ha de ser negar el Deute Extern. Encara més: revertir contra els suposats creditors el deute infinit extern que ells sí que han contret al llarg, sobretot, dels darrers 500 anys, arrencant les entranyes dels nostres subsòls, talant els nostres boscos, sotmetent-nos al treball esclau, corrompent els nostres polítics, alletant les nostres dictadures, entrenant els nostres torturadors, matant de gana i misèria els nostres pobles.

Una segona gran actitud que hem d'afirmar en nosaltres i propagar per tots els mitjans possibles és la de cobrar els veritables deutes. Els deutes que el primer món ha contret i contreu contra el tercer món descaradament, homicidament, i els deutes que les nostres polítiques sotmeses han anat contraient contra els nostres pobles.

La Setmana Social que organitza el sector social de la CNBB insisteix a *vincular sempre la problemàtica del Deute Extern amb el desafiament dels deutes socials*. Perquè es tracta d'una confrontació dialèctica. Si es paga el Deute Extern (o encara que sigui solament els seus interessos), evidentment no es pot pagar el deute social intern, contret amb la salut, l'educació, el treball, la seguretat, la reforma agrària, els drets humans, la vida, en fi, dels nostres pobles.

Contra el deute extern han d'imposar-se la dignitat interna i la justícia interna i externa.

La nostra Agència està sent un manual fratern d'intersolidaritat llatinoamericana: aquesta estimada Pàtria Gran que podem i volem alliberar! Si hi ha alguna intersolidaritat que pot salvar la nostra Amèrica (i tot el tercer món també) del col·lapse econòmic i social al qual els mecanismes del sistema neoliberal ens condemnen, aquesta serà la voluntat integradora, altivament criolla, dignament humana en darrera instància, de no pagar el deute extern, per pagar els deutes socials interns!

Per això, en aquesta edició de la Llatinoamericana 2000, hem demanat a companys i companyes que ens desglossin l'abast d'aquests deutes socials i la seva connexió amb l'ínic deute extern. Per obrir els ulls i per ajuntar els crits i les mans.

***

L'any 2000 és també, per al món cristià, l'any del gran jubileu de l'Encarnació de Déu en la nostra història. En els nostres deutes es va ficar, per ensenyar-nos, com diria després sant Pau, que només ha d'existir el deute de l'amor mutu (Rm 13,8).

L'única manera realment cristiana de celebrar aquest Jubileu -sense exhibicionismes i superfluitats, tal com advertia el cardenal Martini, de Milà- és fer d'aquest el que el Jubileu bíblic originalment exigeix: restituir als pobres la terra, la llibertat, les condicions dignes de vida.

Malauradament, els ideòlegs i els "cobradors" del Deute Extern, encara que molts d'ells es considerin cristians, no ho són fins al punt de voler portar la seva fe a les exigències de la justícia i la solidaritat. Dificilment acceptaran que cobrar aquest deute extern sigui un pecat "mortal", perquè mata de veritat. Per a nosaltres, ho és. El veritable Déu de Jesús, el veritable Déu d'Abraham, Déu, en fi, mai no ha pogut demanar -encara que ho creguin els fonamentalistes o els idòlatres- el sacrifici de cap Isaac. És el Moloc d'ahir i el Moloc d'avui qui demana aquests sacrificis.

Evidentment, no teníem cap raó per esperar fins a l'any 2000 -com si fos necessària l'excusa d'una celebració jubilar- per denunciar la iniquitat del deute extern i per organitzar una campanya mundial de consciència i de solidaritat contra aquesta. Si abans hem dormit, pecant greument d'omissió com a persones, com a institucions també, com a Església en aquest cas, almenys ara "escoltant la veu del Senyor", com diria el salm 94, "no endurim els nostres cors". Tota la resta que es faci amb motiu del Jubileu serà molt relativament cristià si no es reivindica clamorosament el dret de tots els pobles i de totes les persones a la vida i a la dignitat. Denunciar, contestar, rebutjar el Deute Extern i pagar conseqüentment els deutes socials hauria de ser (serà?) la gran manera legítimament bíblica de celebrar el jubileu del nostre Alliberament.

